وزیر صنعت: ۸۰ قلم کالای پرمصرف ارزان شد!

وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: رصد روزانه صد قلم کالای پرمصرف در کشور نشان می‌دهد در چند هفته گذشته قیمت حدود ۸۰ قلم از جمله خودرو یا روند کاهشی داشته یا بدون افزایش بوده است. رضا رحمانی در گفت‌وگو با تسنیم با اشاره به نزولی بودن قیمت برخی کالاها و اقلام از جمله خودرو عنوان کرد: ما به‌صورت روزانه صد قلم کالای پرمصرف و اساسی را به‌طور مستمر تحت رصد خود داریم و نتایج این رصد نشان می‌دهد در چند هفته گذشته قیمت حدود ۸۰ قلم کالا یا روند کاهشی داشته یا بدون افزایش بوده است.

وزیر صنعت، معدن و تجارت افزود: البته در مقابل نیز قیمت حدود ۱۷ تا ۲۰ قلم کالا همچون چای خارجی و مرغ افزایشی بوده و پیش‌بینی ما این است که با توجه به برنامه‌ریزی‌های کلانی که در این حوزه انجام داده‌ایم و اقداماتی که در دست اجراست، در آینده شاهد نتایج این برنامه‌ها و اقدامات و کاهش قیمت‌ها در بازار باشیم.

گزارش جام جم از جولان دلالان در باغ‌های میوه و خرید محصولات کشاورزان به کمترین قیمت ممکن

داغِ باغ

امین محمودی
گروه اقتصاد

در هفته‌های گذشته و با برداشت محصولات کشاورزی و باغی از جمله خیار، گوجه‌فرنگی، هندوانه، کدو، شلیل و آلو، دلالان و واسطه‌ها این محصولات را با قیمت بسیار پایینی سر مزرعه از کشاورزان و باغداران خریداری می‌کنند به طوری که بسیاری از کشاورزان با توجه به هزینه بالای برداشت محصول از خیر فروش آن گذشته‌اند. هم‌اکنون کشاورزان، باغداران و تولیدکنندگان خیار در استان‌های آذربایجان غربی و کردستان، شلیل، آلو، هلو، سیب و کدو در استان آذربایجان غربی، گوجه‌فرنگی در شهرهای طارم، زنجان، پارس‌آباد مغان، رامیان و آزادشهر، هندوانه در استان‌های کردستان، فارس و مازندران با معضل قیمت پایین فروش این محصولات مواجه شده‌اند.

به دلیل نبود سامانه‌ای برای خرید و توزیع محصولات کشاورزی، دلالان تمام بازار محصولات کشاورزی و باغی را در احاطه خود گرفته‌اند و با خرید ارزان از کشاورز آن را با قیمت گزافی به دست مصرف‌کننده می‌رسانند. از طرف دیگر با تصمیمات و مصوبات خلق‌الساعه و غیرکارشناسی همچون ممنوعیت صادرات برخی محصولات کشاورزی و وضع عوارض بالا برای صادرات محصولات کشاورزی به کشورهای همسایه درست در فصل برداشت، محصولات کشاورزی و باغی روی دست کشاورزان مانده است.

با این شرایط، دو راه برای کشاورزان زحمتکش بیشتر باقی نمی‌ماند؛ از یك طرف آنها یا باید آن را به قیمت پایین‌تر از هزینه‌های کشت خود به دلالان بفروشند یا از طرف دیگر عطای برداشت محصول‌شان را با توجه به افزایش دستمزد کارگران به لقای فروش آن با قیمت پایین به دلال‌ها و واسطه‌ها ببخشند.

گوجه‌فرنگی

کشاورزان شهرستان‌های طارم، زنجان، رامیان و آزادشهر که امسال گوجه‌فرنگی کاشته‌اند، فعلاً نقره‌داغ شده‌اند. افزایش ۷۰ درصدی تولید گوجه در شهرستان پارس‌آباد مغان نیز سبب شده دلالان واسطه‌ها با قیمت بسیار ارزان گوجه را از تولیدکنندگان بخرند، از طرف دیگر با این‌که چهار کارخانه رب‌سازی در این شهر فعال است، اما این میزان کارخانه جوابگوی تولید ۱۲۸ هزار تنی گوجه‌فرنگی در این شهر را نمی‌دهد.

در همین خصوص یك کشاورز مغانی گفت: هزینه‌های تولید محصولات کشاورزی افزایش یافته، اما همچنان دلالان محصولمان را ارزان خریداری می‌کنند، به همین دلیل و با توجه به مشکلات فعلی انتظار داریم دولت با صادرات گوجه‌فرنگی به کشورهای همسایه موافقت کند.

راه‌حل: توسعه صنایع تبدیلی از نان شب واجب‌تر است

بازاریابی و صنایع تبدیلی بخش کشاورزی از دیرباز معضلی برای بخش کشاورزی به حساب می‌آمده که هنوز راه‌حل جامع و پایداری برای آن اندیشیده نشده است و این شرایط باعث شده در شرایط رکود که تولید بیشتر از تقاضا باشد، شاهد کفران نعمت و ضرر تولیدکننده باشیم.

از طرف دیگر، شاید بتوان حلقه مفقوده توسعه بخش کشاورزی را صنایع تبدیلی نامید، چرا که ایجاد آن منجر به استفاده بهینه از محصولات در بخش کشاورزی است.

ایجاد صنایع تبدیلی در روستاها منجر به بازگشت ارزش‌افزوده محصولات کشاورزی به خود روستا و ایجاد اشتغال و درآمد بیشتر برای روستاییان می‌شود، زیرا آنچه که اکنون در مورد صنایع تبدیلی در کشور شاهد هستیم آن است که بسیاری از کارخانه‌های صنایع تبدیلی به دور از مناطق روستایی و در جوار شهرها و در شهرك‌های صنعتی ایجاد شده‌اند و بعضا حتی فروش محصولات کشاورزی به عنوان ماده اولیه به این قبیل کارخانه‌ها نه به وسیله کشاورزان بلکه توسط دلال‌ها و واسطه‌ها انجام می‌شود و یا این‌که عواملی که در استخدام این کارخانه‌ها هستند، در فصل برداشت محصول و در اوج تولید، محصول را به بهایی ناچیز از کشاورز خریداری می‌کنند و با فرآوری و ذخیره‌سازی در طی سال به بهایی چند برابر قیمت محصول اولیه به فروش می‌رسانند.

نقش توسعه صنایع تبدیلی در بخش کشاورزی به شرح زیر می‌باشد.

۱ **کاهش ضایعات:** هم‌اکنون ضایعات بخش کشاورزی حدود ۳۰ درصد است که ارزش این حجم از ضایعات، متاسفانه تا رقم پنج میلیارد دلار در سال برآورد می‌شود. به همین جهت گسترش صنایع تبدیلی و تکمیلی می‌تواند با فرآیندهایی چون فرآوری در بسته‌بندی یکی از موثرترین گزینه‌های کاهش این حجم از ضایعات باشد.

۲ **افزایش اشتغال:** ایجاد صنایع تبدیلی و تکمیلی در مناطقی که از اقتصاد کشاورزی برخوردارند فرصت‌های شغلی و سرمایه‌گذاری مناسبی را به‌ویژه در مناطق روستایی فراهم کرده و ضمن جلوگیری از بیکاری‌های فصلی در اشتغال روستاییان و جلوگیری از مهاجرت آنها به شهرها در ارزش‌افزوده بخش کشاورزی مؤثر است.

۳ **توسعه صادرات:** بدون تردید گسترش صنایع تبدیلی و تکمیلی با فرآورده‌های محصولات کشاورزی و افزایش ماندگاری این محصولات موجب مزیت رقابتی و افزایش صادرات می‌شود.

۴ **کاهش ریسك در بخش اقتصادی:** با توجه به ارتباط مستقیم تولید کشاورزی با شرایط محیطی و اقلیمی و ریسك‌پذیر بودن فعالیت‌های این بخش، توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی علاوه بر افزایش درآمد کشاورزان، باعث تنظیم بازار و ثبات قیمت‌ها می‌شود.

۵ **تکمیل زنجیره بازاریابی:** با گسترش صنایع تبدیلی و تکمیلی، ضمن ایجاد اشتغال برای فارغ‌التحصیلان این بخش، با ایجاد تنوع در محصولات کشاورزی، قدرت پاسخگویی بازار را برای انواع سلیقه‌های مختلف فراهم کرده و زنجیره بازاریابی را تکمیل می‌کند.

کدو

بازار خرید کدو خورشتی نیز حال و روز خوبی ندارد. به همین دلیل عمده کشاورزان آن را سر مزرعه با قیمت بسیار پایینی به دلال‌ها می‌فروشند. این در حالی است که قیمت این محصول در بازار کاهش نیافته است.

یك کشاورز ارومیه‌ای در این باره گفت: طبق روال هرساله در یك قطعه زمین استیجاری اقدام به کاشت کدو کردم تا خرج خانواده چهار نفری‌ام را تأمین کنم و به‌طور میانگین هر هفته یك‌تن کدو از این زمین برداشت می‌شد؛ در اولین برداشت، محصول را به قیمت ۱۵۰۰ تومان فروختم اما در برداشت دوم تنها ۲۰۰ تومان برای خرید محصولم پرداخت کردند که بسیار با مخارجم فاصله داشته و حتی خرج کرایه ماشین هم حاصل نمی‌شد و به همین دلیل ترجیح دادم محصولات خود را از میدان تره‌بار ارومیه برگشت داده و خوراك دام‌هایم کنم.

شلیل، آلو، هلو و سیب

میوه‌های تابستانی همچون آلو، شلیل، هلو و سیب هم دچار همین مشکل شده‌اند. این میوه‌ها بیشتر در مناطق شمالی کشور از جمله آذربایجان‌های شرقی و غربی و اردبیل کشت می‌شوند، با این حال باغداران این مناطق، هم‌اکنون با مشکلات عدیده‌ای برای فروش محصول‌شان روبه‌رو هستند.

در همین خصوص یك کشاورز ارومیه‌ای گفت: متاسفانه سال گذشته تمام میوه‌های تابستانی، گرفتار سرمای دیررس بهاره شد و هیچ میوه‌ای حتی برای مصرف شخصی هم وجود نداشت و برای کشاورزانی که تنها به تولید میوه‌های تابستانی مشغول هستند، به سختی گذشت.

وی می‌افزاید: امسال در پی هشدارهای ارائه شده در خصوص سرمای بهاره، با روشن کردن کاه و کلش، موفق به حفظ ۸۰ درصد از محصولات شده‌ایم اما متاسفانه امروز که این میوه‌ها به بار نشسته و در مرحله برداشت هستند، قادر به برداشت نیستیم.

این کشاورز عنوان می‌کند: به دلیل شرایط اقتصادی بسیار بد حاکم بر بازار، قیمت سموم باغی، جعبه‌های پلاستیکی، حقوق کارگر و مخارج آبیاری به شدت افزایش یافته و با قیمت فروش تنها می‌توان حقوق کارگر را صاف کرد و عملاً هزینه‌های رسیدگی به باغ‌ها از جیب باغدار باید تأمین شود و تنها عایدی این کشاورزان ضررهای سنگین است. این روزها تنها سود این محصولات شامل حال دلالان می‌شود که با منت بسیاری اقدام به خرید محصولات می‌کنند.

هندوانه

عرضه زیاد و کاهش قیمت، هندوانه کاران در استان‌های مازندران، فارس و کردستان را با مشکل جدی مواجه کرده است، این در حالی است که انتظار می‌رفت صادرکنندگان هندوانه را با قیمت معقولی به کشورهای همسایه از جمله ترکیه صادر کنند.

در این باره یکی از صیفی کاران قروه‌ای گفت: در امسال برای هر هکتار هندوانه با کشت نشاء ۲۰ میلیون تومان هزینه کرده‌ام اما هم‌اکنون با قیمت هر کیلو ۱۵۰ تومان از من خریداری می‌شود که ۷۰ تومان آن فقط صرف هزینه برداشت می‌شود و از هر هکتار فقط دومیلیون تومان عاید من می‌شود و ۱۸ میلیون تومان ضرر می‌کنم.

وی ادامه داد: همین هندوانه در بازار به قیمت کیلویی ۷۰۰ تومان و حتی هزار تومان به فروش می‌رود و در این بین فقط دلال است که سود می‌برد.

خیار

چند روزی است که از فصل برداشت خیار گذشته، اما بسیاری از کشاورزان با نگرانی این ایام را سپری می‌کنند و با وجود صرف هزینه‌های هنگفت، قیمت خرید خیار توسط دلالان و واسطه‌ها به کمترین مبلغ رسیده که این قیمت جوابگوی تلاش‌ها و سرمایه‌گذاری کشاورزان نیست.

محصول خیارکاران شهرستان‌های قروه و دهگلان در استان کردستان و ارومیه در استان آذربایجان غربی روی دستشان مانده است به همین دلیل برخی از تولیدکنندگان با توجه به هزینه‌های تمام‌شده از خیر برداشت خیار گذشته‌اند، برخی دیگر نیز با قیمت بسیار پایین ۳۰۰ تا ۴۰۰ تومان محصولشان را به دلالان و واسطه‌ها می‌فروشند و برخی کشاورزان هم خیار را با قیمت بسیار پایینی به دامداران عرضه کرده‌اند.

در همین خصوص یکی از کشاورزان خیارکار شهرستان قروه و دهگلان گفت: هم‌اکنون ما برای هر کارگری که به خیارچینی بیاید باید ۷۰ هزار تومان هزینه کنیم در حالی که حاصل خیار چیدن همان کارگر به ۵۰ هزار تومان هم نمی‌رسد.

یکی دیگر از کشاورزان هم گفت: سال گذشته قیمت خیار در حد مناسب و قابل‌قبولی بود چراکه به اندازه تقاضا کاشته شده بود اما امسال توجهی به میزان خیار کاشته شده در سطح شهرستان نشد و مسؤولان مربوطه نیز واکنش مناسبی نسبت به آن نداشتند.

وی افزود: پیش‌بینی وضعیت بازار یکی از وظایف جهاد کشاورزی است که باید با مشورت مناسب به کشاورزان مانع از ضرر و زیان کشاورز شود. همچنین دولت تعرفه زیادی برای صادرات خیار به اقلیم کردستان عراق وضع کرده بنابراین انتظار داریم این تعرفه‌ها را از سر راهمان بردارد.

یکی از باغداران ارومیه هم در این باره می‌گوید: با توجه به مهارت خود اقدام به کاشت خیار کردم و محصول خوبی به بار نشست. محصولم در برداشت اول و دوم به قیمت ۲۰۰۰ و کمی ارزان‌تر به فروش رسید که تا حدودی مخارج کارگران حاصل می‌شد و شاهد حیف‌ومیل محصول خود نبودم.

وی ادامه می‌دهد: طی چند روز اخیر قیمت هر کیلو خیار به ۵۰۰ تومان کاهش یافت و زمانی که علت این ارزانی را جویا شدیم، تنها با جمله «نبود امکان صادرات به عراق» مواجه شدیم.

مقصر شماره یک: سازمان تحقیقات کشاورزی

متهم اصلی پایین بودن بازده تولید محصولات کشاورزی و بالا بودن تلفات آنها، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی به عنوان متولی اصلی تحقیقات کاربردی کشاورزی است؛ سازمانی که به جای عمل به وظایف خود در راستای پژوهش‌های تقاضامحور و حل مشکلات واقعی کشاورزان و دامداران، در مسیر دانشگاه شدن و تولید مقاله‌های آکادمیك قدم برداشته است.

کشاورزان نیز از سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی به‌شدت گلایه دارند، به‌طوری که یکی از کشاورزان قروه‌ای گفت: این سازمان باید نوع کشت محصولات در کشور را هدایت کرده و با عرضه تخم و بذر با کیفیت به کشاورزان جلوی تلفات بالای آنها را بگیرد، ولی این سازمان این امور را رها کرده است چون اگر رسیدگی، کنترل و آموزش کشاورزان را در دستور کار قرار می‌داد لااقل یك‌بار به منطقه ما می‌آمدند و کارشناسانشان به ما درخصوص نحوه کشت و بذر تولیدی توضیحاتی می‌دادند.

> هم‌اکنون کشاورزان، باغداران و تولیدکنندگان خیار در آذربایجان غربی و کردستان، شلیل، آلو، هلو، سیب و کدو در آذربایجان غربی، گوجه‌فرنگی در طارم، زنجان، رامیان و آزادشهر، هندوانه در کردستان، فارس و مازندران با معضل قیمت پایین فروش این محصولات مواجه شده‌اند

> کشاورزان و باغداران ۲ راه بیشتر ندارند یا محصول خود را زیر قیمت به دلالان بفروشند یا آن را صرف خوراك دام کنند

نبض اقتصاد

حساب بانکی چه افرادی مسدود خواهد شد؟

سخنگوی ستاد مبارزه با قاچاق گفت: با فعال شدن سامانه نهاب، در گام اول حساب افراد متوفی، شرکت‌های غیرفعال و بدون مجوز مسدود خواهد شد و در گام دوم اعتبارسنجی صاحبان حساب‌های بانکی آغاز می‌شود.

به گزارش مهر، حمیدرضا دهقانی‌نیا در برنامه رادیویی روی خط بازار (رادیو اقتصاد) با اشاره به جزئیات «طرح شناسایی هویت حساب‌های بانکی» بیان کرد: این طرح از مجموعه اقداماتی است که با هدف افزایش شفافیت در نظام بانکی اجرا می‌شود به‌طوری که طی اجرای آن تمام شخصیت‌های حقیقی و حقوقی که حساب بانکی دارند باید احراز هویت شده و وضعیت آنها مشخص شود.

سخنگوی ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز با بیان این‌که متاسفانه سودجویان با جعل هویت دیگران اقدام به افتتاح حساب بانکی می‌کنند، افزود: وقتی از احراز هویت صحبت می‌شود عده‌ای گمان می‌کنند هدف از آن سرکشی به موجودی و اطلاعات شخصی افراد است در حالی که ساماندهی حساب‌های بانکی از طریق شناسایی هویت صاحبان آنها هدف اولیه‌ماست؛ چراکه افراد نباید از طریق جعل‌هویت دیگران یا استفاده از مدارك هویت افراد متوفی از حساب بانکی دیگران سوءاستفاده کنند.

دهقانی‌نیا «نهاب» را یکی از سامانه‌های مکمل برای سامانه‌های اصلی ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز دانست و گفت: گام اول در این سامانه به وسیله استعلام اطلاعات افراد از سازمان ثبت احوال و سازمان اسناد و املاك کشور برداشته خواهد شد و درنتیجه نظام بانکی می‌تواند وضعیت صاحبان حساب بانکی را به صورت برخط پیگیری کند.

این مقام مسؤول سامانه نهاب را یکی از زیرساخت‌های مهم برای بانك مرکزی و همچنین ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز دانست و افزود: وقتی نظام هویت سنجی صاحبان حساب‌های بانکی، اطلاعات لازم را فراهم کند، در آن صورت سازمان‌های نظارتی می‌توانند، فعالیت‌های بانکی را به سهولت رصد کرده و فرصت سوءاستفاده را از متخلفان سلب کنند.

دریافت ۵ میلیارد دلار پول صادرات برق و گاز ایران از عراق

دبیر اتاق بازرگانی مشترك ایران و عراق جزئیاتی از پرداخت پول صادرات برق و گاز ایران به عراق خبر داد و گفت: این پول به یك حساب بانکی در عراق واریز شده و قرار است برای واردات اقلام غیرتحریمی به کار گرفته شود.

سیدحمید حسینی در گفت‌وگو با تسنیم، با اشاره به توافق انجام‌گرفته میان بانك مرکزی دو کشور ایران و عراق و وزارت خارجه، برای ایجاد سازوکار پرداخت پول حاصل از صادرات گاز و برق ایران به عراق اظهار کرد: در توافق انجام‌گرفته مقرر شد پول حاصل از صادرات گاز و برق ایران به عراق در یك حساب بانکی در بانك TBI عراق متمرکزشده و با استفاده از این حساب، اقلام موردنیاز کشور خریداری شود.

دبیر اتاق بازرگانی مشترك ایران و عراق افزود: در این توافق قرار بوده مبالغ ذخیره‌شده در این حساب برای تأمین هزینه خرید کالاها و اقلام غیرتحریمی به کار گرفته شود ولی متأسفانه در عمل و در اجرا، این سازوکار دچار مشکل شده و علاوه بر کارشکنی‌هایی که وجود داشته، درگیر بوروکراسی اداری شده است.

وی در پاسخ به این‌که آیا می‌توان این سازوکار را مشابه «اینستکس» نامید که تنها اقلام غیرتحریمی و اقلام بشردوستانه را شامل می‌شود، گفت: این سازوکار تنها برای اقلام و کالاهای غیرتحریمی است و با توجه به این‌که بانك TBI عراق، تنها بانکی است که توانایی بازگشایی ال‌سی و خریدهای خارجی را دارد و از سوی دیگر زیر نظر مؤسسه JPMorgan آمریکا قرار دارد و بعد از حضور آمریکایی‌ها در عراق، مدیریت اجرایی این بانك در اختیار آمریکایی‌ها قرار گرفت، نمی‌شود انتظار بیشتری از این بانك داشت.

حسینی در مورد میزان پولی که به ازای صادرات گاز و برق کشورمان در حساب TBI عراق قرار دارد، گفت: پیش‌بینی می‌شود حدود چهار تا پنج میلیارد دلار پولی که بخشی از آن پول صادرات برق و گاز کشورمان به عراق است و بخشی دیگر، مبالغی از مطالبات قبلی ایران در عراق را شامل می‌شود در این حساب قرار گیرد که این رقم حدوداً معادل هزینه ارزی یك‌سوم نیازهای کشور برای تأمین کالاهای اساسی است.